

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 155/2024-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Romanou Škorcovou, advokátkou, Partizánska 2, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. B5-3T/115/2017 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 20/2023-41 z 20. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava I v konaní sp. zn. B5-3T/115/2017 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 20/2023-41 z 20. júna 2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré **je** Mestský súd Bratislava I **povinný** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
3. Mestský súd Bratislava I **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **713,96 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyni sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 155/2024-23 z 30. mája 2024 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v dovolacom konaní sp. zn. B5-3T/115/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“) v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 20/2023-41 z 20. júna 2023. Sťažovateľ žiada o priznanie finančného zadost'učinenia 20 000 eur a náhrady trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ vo svojej trestnej veci vedenej mestským súdom pod sp. zn. B5-3T/115/2017 podal 27. apríla 2020 dovolanie. V apríli 2022 súd vyzval sťažovateľa na predloženie kópie – rovnopisu dovolania, keďže uvedenú písomnosť nedohľadal a nedisponuje ňou. Sťažovateľ v odpovedi súdu uviedol, že dovolanie už raz podal (v apríli 2020) a jeho kópiou nedisponuje, keďže súdu zaslal jediný rovnopis. Následne súd vyzval ustanovenú obhajkyňu na predloženie kvalifikovaného dovolania, keďže „súd žiaľ nedohľadal dovolanie odsúdeného“. V máji 2022 obhajkyňa žiadala súd, aby jej boli oznámené dovolacie dôvody namietané odsúdeným v podanom dovolaní, keďže vzhľadom na uplynutie zákonnej lehoty na podanie dovolania je z jej strany možné už len doplniť dovolaciu argumentáciu.

3. Ústavný súd nálezom sp. zn. IV. ÚS 20/2023 z 20. júna 2023 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote postupom súdu v napadnutom konaní, prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a priznal mu finančné zadost'učinenie 1 000 eur.

4. Súd po vydaní nálezu ústavného súdu v júli 2023 vyzval obhajkyňu na predloženie riadne odôvodneného dovolania odsúdeného, ktoré obhajkyňa obratom (12. júla 2023) predložila súdu. Dovolanie sťažovateľa nebolo ku dňu podania ústavnej sťažnosti (a ani rozhodovania ústavného súdu) predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie.

III.

Argumentácia sťažovateľa

5. V predmetnom prípade ide o jednoduchý administratívny postup – výlučne o procesné spracovanie a zaslanie dovolania na najvyšší súd. Bezprostredne po doručení nálezu ústavného súdu bolo na výzvu mestského súdu doručené advokátkou vypracované dovolanie. Po zistení, že súd toto podanie neeviduje a spis je naďalej na mestskom súde, bolo dovolanie opakované, už po tretíkrát, zaslané súdu spolu so žiadosťou o bezodkladné administratívne vybavenie veci. Podľa sťažovateľa súd najneskôr 9. októbra 2023 musel evidovať doručené dovolanie, ktoré s totožným textom bolo súdu prvýkrát doručené už 19. augusta 2022, napriek tomu od uvedeného dátumu súd vo veci nekonal a ku dňu doručenia ústavnej sťažnosti dovolanie nepredložil dovolaciemu súdu. Preto aj relatívne krátke obdobie od doručenia nálezu ústavného súdu treba považovať za nezákonné prietahy v konaní a zdôrazniť až absurdnú jednoduchosť konania

vyžadovaného od mestského súdu a doslova ignoráciu pokynu ústavného súdu uloženého právoplatným nálezom. Nekonaním v predmetnej veci dochádza k popretiu práva na prístup k súdu.

IV.

Vyjadrenie mestského súdu

6. Podľa mestského súdu zo spisového materiálu nevyplývalo overenie podania dovolania odsúdeným z 27. apríla 2020 (napr. cez doručovaciu knihu), ide teda len o tvrdenie odsúdeného, ktoré riadne nepreukázal. Čo sa týka riadne podaného dovolania z 12. júla 2023, podpredseda súdu konštatoval zbytočné prietahy v konaní súdu. Vzhľadom na zaťaženosť súdnych oddelení aj inými trestnými vecami poznačenými implementáciou tzv. novej súdnej mapy a dlhotrvajúcimi prietahmi spôsobenými notoricky známou personálnou a materiálnou poddimenzovanosťou prvostupňových súdov nie je možné, aby sudcovia a administratívni zamestnanci vo všetkých trestných veciach konali bez prietahov. Žiada ústavný súd, aby zväžil dôvodnosť a primeranosť požadovaného finančného zadost'učinenia.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

8. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

10. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že v dovolacom konaní mestský súd nekoná o merite veci, realizuje iba administratívne či rutinné procesné úkony (ustanovenie obhajcu), preto napadnuté konanie nemožno považovať za právne či skutkovo zložité. Nečinnosť mestského súdu v posudzovanom období preto nemožno ospravedlniť zložitost'ou veci.

11. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v posudzovanom období k zbytočným prietahom.

12. Napokon ústavný súd hodnotil postup mestského súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov v napadnutom konaní, a to v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 20/2023-41 z 20. júna 2023, teda po 30. júni 2023, pričom konštatuje pretrvávajúcu nečinnosť súdu pri predkladaní dovolania najvyššiemu súdu. Ústavný súd pritom v označenom náleze (v bode 15) konštatoval, že je povinnosťou prvostupňového súdu predložiť trestný spis dovolaciemu súdu a akýkoľvek iný postup prvostupňového súdu len predlžuje konanie a spôsobuje ďalšie prietahy v napadnutom konaní.

13. Nečinnosť mestského súdu spočívajúcu v nepredložení dovolania sťažovateľa (doplneného obhajkyňou v júli 2023) najvyššiemu súdu nemožno hodnotiť inak, ako nerešpektovanie príkazu ústavného súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov.

14. Vo vzťahu k obrane mestského súdu, ktorý poukázal na objektívne dôvody – zaťaženosť súdnych oddelení a personálnu a materiálnu poddimenzovanosť súdu, ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že personálne problémy justičného systému nezavádzajú štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02).

15. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd kvalifikoval nečinnosť mestského súdu v zistenom období ako zbytočné prietahy, a preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní (bod 1 výroku tohto nálezu).

16. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

17. Napadnuté dovolacie konanie dosiaľ nie je právoplatne skončené, no napriek tomu ústavný súd mestskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy neprikázal konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, keďže mu rovnaký príkaz adresoval už v skoršom náleze sp. zn. IV. ÚS 20/2023 z 20. júna 2023. V tejto časti preto ústavný súd návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

18. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

19. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiada priznať finančné zadosťučinenie 20 000 eur vzhľadom na postoj súdu k jeho veci a skutočnosť, že pozitívne rozhodnutie o jeho dovolaní môže mať vplyv na dĺžku jeho trestu.

20. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

21. S poukazom na konštatovanú pretrvávajúcu nečinnosť súdu pri predložení veci dovolaciemu súdu bolo podľa názoru ústavného súdu primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 500 eur (bod 2 výroku nálezu). Vo zvyšnej časti požadovaného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

22. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

23. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Vychádzajúc zo spisu, sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu), čo spolu predstavuje sumu 713,96 eur.

24. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu